

Opakovanie učiva pre 5.ročník - apríl

Tematický celok : Objavovanie našej planéty

Tvar Zeme, naša planéta vo vesmíre

Zem má tvar gule. V minulosti sa však názory na tvar Zeme menili. Dôkazy o tom, že Zem je guľatá podali mnohí moreplavci, ktorí oboplávali Zem, ako aj pozorované javy dokazujúce guľatosť Zeme. Najpresvedčivejšie dôkazy o tvare Zeme sú fotografie z kozmických družíc

Mesiac je jedinou prirodzenou družicou Zeme. V dôsledku obehu Mesiaca okolo Zeme môžeme sledovať striedanie fáz Mesiaca . Pôsobením príťažlivosti síl Mesiaca a Slnka vzniká príliv a odliv.

Hlavným dôsledkom obehu Zeme okolo Slnka a sklonu zemskej osi je striedanie ročných období ako aj zmeny dĺžky dňa a noci počas roka. Jeden obeh okolo slnka sa nazýva rok a trvá 365 dní a 6 hodín

Objavovanie Zeme a vesmíru

Povrch zeme tvorí voda a pevnina. Na pape je vodstvo znázornené modrou a pevnina hnedou a zelenou farbou. Najviac vody je v oceánoch : Tichom, Atlantickom, Indickom a Severnom ľadovom oceáne. Pevninu tvoria tieto svetadiely :Ázia, Amerika, Afrika, Európa Austrália, Antarktída. Najvyššie pohorie sveta sú Himaláje a najhlbšie miesto v oceáne je Mariánska priekopa

Poznatky o Zemi sa postupne získali odvážni objavitelia. Dnešné objavovanie sveta už nie je také nebezpečné zásluhou využívania najmodernejšej techniky. Denne využívame služby satelitov krúžiacich na obežnej dráhe Zeme

Tematický celok : Mapa a glóbus

Glóbus je zmenšený model Zeme. Na glóbuse sú vyznačené rovnobežky a poludníky. Najdlhšou rovnobežkou je rovník. Najkratšie rovnobežky sú severný a južný pól.

Poludníky spájajú severný a južný pól a spolu nám vytvárajú geografickú sieť, ktorá sa využíva v navigácii.

Mapa je zmenšený obraz skutočnosti. Druhy máp: turistická, automapa.

Atlas je súbor geografických máp.

Mierka mapy nám umožňuje určiť podľa vzdialenosti na mape alebo na glóbuse vzdialenosť skutočnosti. Poznáme číselnú a grafickú mierku mapy.

V rôznych častiach Zeme je v jednom okamžiku rôzny čas. Čas sa určuje jednotne pre celý svet. Zem je rozdelená na 24 časových pásiem, ktorých platí pásmový čas. Pri ceste smerom na východ čas pridávame, smerom na západ čas odčítame.

Otázky :

1/ Napíš aspoň jeden dôkaz o guľatosti Zeme

2/ Čo je mesiac?

3/ Prečo sa striedajú ročné obdobia?

4/ Napíš dva pohyby Zeme

5/ Čo tvorí povrch Zeme?

6/ Vymenuj svetadiely a oceány

7/Čo je glóbus?

8/ Ako sa volá zmenšený obraz skutočnosti?

9/ Čo tvorí geografickú sieť?

10/Koľko máme časových pásiem?